

Phật dạy: Nay Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa do chẳng duyên sắc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy sắc, nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc, chẳng duyên thọ, tưởng, hành, thức xuất sanh ra thức, đó là vì chẳng thấy thọ, tưởng, hành, thức, nên gọi là chỉ rõ tướng của thọ, tưởng, hành, thức; do chẳng duyên nhãn xúc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy nhãn xúc, nên gọi là chỉ rõ tướng của nhãn xúc, chẳng duyên nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc, nên gọi là chỉ rõ tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; do chẳng duyên sắc xúc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy sắc xúc, nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc xúc, chẳng duyên thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc, nên gọi là chỉ rõ tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc; do chẳng duyên nhãn giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy nhãn giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của nhãn giới, chẳng duyên sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc giới cho đến tướng của các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên nhĩ giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy nhĩ giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của nhĩ giới, chẳng duyên thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của thanh giới cho đến tướng của các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên tỷ giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tỷ giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của tỷ giới, chẳng duyên hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của hương giới cho đến tướng của các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên thiệt giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy thiệt giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của thiệt giới, chẳng duyên vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của vị giới cho đến tướng của các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên thân giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy thân giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của thân giới, chẳng duyên xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra

mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của xúc giới cho đến tướng của các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên ý giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy ý giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của ý giới, chẳng duyên pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp giới cho đến tướng của các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra; do chẳng duyên địa giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy địa giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của địa giới, chẳng duyên thủy, hỏa, phong, không, thức giới mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy thủy, hỏa, phong, không, thức giới, nên gọi là chỉ rõ tướng của thủy, hỏa, phong, không, thức giới; do chẳng duyên vô minh mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy vô minh, nên gọi là chỉ rõ tướng của vô minh, chẳng duyên hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não, nên gọi là chỉ rõ tướng của hành cho đến tướng của lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não; do chẳng duyên bố thí Ba-la-mật-đa mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bố thí Ba-la-mật-đa, nên gọi là chỉ rõ tướng của bố thí Ba-la-mật-đa, chẳng duyên tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên gọi là chỉ rõ tướng của tịnh giới cho đến tướng của Bát-nhã Ba-la-mật-đa; do chẳng duyên pháp không nội mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không nội, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp không nội, chẳng duyên pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp không ngoại cho đến tướng của pháp không không tánh tự tánh; do chẳng duyên chơn như mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy chơn như, nên gọi chỉ tướng của chơn như, chẳng duyên pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp

giới cho đến cảnh giới bất tư nghi, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp giới cho đến tướng của cảnh giới bất tư nghi; do chẳng duyên Thánh đế khổ mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy Thánh đế khổ, nên gọi là chỉ rõ tướng của Thánh đế khổ, chẳng duyên Thánh đế tập, diệt, đạo mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy Thánh đế tập, diệt, đạo, nên gọi là chỉ rõ tướng của Thánh đế tập, diệt, đạo; do chẳng duyên bốn tịnh lự mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bốn tịnh lự, nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn tịnh lự, chẳng duyên bốn vô lượng, bốn định vô sắc mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bốn vô lượng, bốn định vô sắc, nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn vô lượng, bốn định vô sắc; do chẳng duyên tám giải thoát mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tám giải thoát, nên gọi là chỉ rõ tướng của tám giải thoát, chẳng duyên tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, nên gọi là chỉ rõ tướng của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ; do chẳng duyên bốn niệm trụ mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bốn niệm trụ, nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn niệm trụ, chẳng duyên bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo, nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn chánh đoạn cho đến tướng của tám chi thánh đạo; do chẳng duyên pháp môn giải thoát không mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp môn giải thoát không, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp môn giải thoát không, chẳng duyên pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện; do chẳng duyên mười địa Bồ-tát mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy mười địa Bồ-tát, nên gọi là chỉ rõ tướng của mười địa Bồ-tát; do chẳng duyên năm loại mắt mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy năm loại mắt, nên gọi là chỉ rõ tướng của năm loại mắt, chẳng duyên sáu phép thần thông mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy sáu phép thần thông, nên gọi là chỉ rõ tướng của sáu phép thần thông; do chẳng duyên mười lực Phật mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy mười lực Phật, nên gọi là chỉ rõ tướng của mười lực Phật, chẳng duyên bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn điều không sợ cho đến tướng của mười tám pháp Phật bất cộng; do chẳng duyên pháp không quên mất mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không quên mất, nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp

không quên mất, chẳng duyên tánh luôn luôn xả mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tánh luôn luôn xả, nên gọi là chỉ rõ tướng của tánh luôn luôn xả; do chẳng duyên trí nhất thiết mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy trí nhất thiết, nên gọi là chỉ rõ tướng của trí nhất thiết, chẳng duyên trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, nên gọi là chỉ rõ tướng của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng; do chẳng duyên tất cả pháp môn Đà-la-ni mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả pháp môn Đà-la-ni, nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng duyên tất cả pháp môn Tam-ma-địa mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả pháp môn Tam-ma-địa, nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả pháp môn Tam-ma-địa; do chẳng duyên quả Dự-lưu mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy quả Dự-lưu, nên gọi là chỉ rõ tướng của quả Dự-lưu, chẳng duyên quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán, nên gọi là chỉ rõ tướng của quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán; do chẳng duyên quả vị Độc-giác mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy quả vị Độc-giác, nên gọi là chỉ rõ tướng của quả vị Độc-giác; do chẳng duyên tất cả hạnh đại Bồ-tát mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả hạnh đại Bồ-tát, nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả hạnh đại Bồ-tát; do chẳng duyên quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật mà sanh thức, đó là vì chẳng thấy quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật, nên gọi là chỉ rõ tướng của quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật mà chỉ rõ cái không của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật; có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật chỉ rõ cái không của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật chỉ rõ sắc là cái không của thế gian, chỉ rõ thọ, tưởng, hành, thức là cái không của thế gian; chỉ rõ nhãn xứ là cái không của thế gian, chỉ rõ nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ sắc xứ là cái không của thế gian, chỉ rõ thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ nhãn giới là cái không của thế gian, chỉ rõ sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ nhĩ giới là cái không của thế gian, chỉ rõ thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng

các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ tử giới là cái không của thế gian, chỉ rõ hương giới, tử thức giới và tử xúc cùng các thọ do tử xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ thiết giới là cái không của thế gian, chỉ rõ vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ thân giới là cái không của thế gian, chỉ rõ xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ ý giới là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ địa giới là cái không của thế gian, chỉ rõ thủy, hỏa, phong, không, thức giới là cái không của thế gian; chỉ rõ vô minh là cái không của thế gian, chỉ rõ hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là cái không của thế gian; chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là cái không của thế gian, chỉ rõ tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp không nội là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là cái không của thế gian; chỉ rõ chơn như là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là cái không của thế gian; chỉ rõ Thánh đế khô là cái không của thế gian, chỉ rõ Thánh đế tập, diệt, đạo là cái không của thế gian; chỉ rõ bốn tịnh lự là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn vô lượng, bốn định vô sắc là cái không của thế gian; chỉ rõ tám giải thoát là cái không của thế gian, chỉ rõ tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ bốn niệm trụ là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp môn giải thoát không là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là cái không của thế gian; chỉ rõ mười địa Bồ-tát là cái không của thế gian; chỉ rõ năm loại mắt là cái không của thế gian, chỉ rõ sáu phép thần thông là cái không của thế gian; chỉ rõ mười lực Phật là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn

điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp không quên mất là cái không của thế gian, chỉ rõ tánh luôn luôn xả là cái không của thế gian; chỉ rõ trí nhất thiết là cái không của thế gian, chỉ rõ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là cái không của thế gian; chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là cái không của thế gian, chỉ rõ tất cả pháp môn Tam-ma-địa là cái không của thế gian; chỉ rõ quả Dự-lưu là cái không của thế gian, chỉ rõ quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là cái không của thế gian; chỉ rõ quả vị Độc-giác là cái không của thế gian; chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là cái không của thế gian; chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là cái không của thế gian.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng khiến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác làm cho các thế gian nhận cái không của thế gian, tướng cái không của thế gian, nghĩ cái không của thế gian, rõ cái không của thế gian.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng không của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng không của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng không của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xứ là tướng không của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xứ là tướng không của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng không của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng không của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tỷ giới là tướng không của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc

làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiết giới là tướng không của thế gian, vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng không của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng không của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng không của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng không của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng không của thế gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng không của thế gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng không của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khổ là tướng không của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng không của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng không của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng không của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng không của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả

năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng không của thế gian, sáu phép thần thông là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lực Phật là tướng không của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là tướng không của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng không của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng không của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng không của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tốt của chư Phật là tướng không của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xúc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xúc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế

gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tứ giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, hương giới, tứ thức giới và tứ xúc cùng các thọ do tứ xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiết giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khổ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười

biến xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, sáu phép thần thông là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lực Phật là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng viễn ly của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xứ là tướng

viễn ly của thế gian, nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xúc là tướng viễn ly của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng viễn ly của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng viễn ly của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tỷ giới là tướng viễn ly của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiệt giới là tướng viễn ly của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng viễn ly của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng viễn ly của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng viễn ly của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng viễn ly của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xúc, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng viễn ly của thế gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng viễn ly của thế gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng viễn ly của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đôi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng viễn ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khô là tướng viễn ly của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là

tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng viên ly của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng viên ly của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng viên ly của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng viên ly của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyên là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng viên ly của thế gian, sáu phép thần thông là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lực Phật là tướng viên ly của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là tướng viên ly của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng viên ly của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng viên ly của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng viên ly của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng viên ly của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng tịch tịnh của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xứ là

tướng tịch tịnh của thể gian, nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xúc là tướng tịch tịnh của thể gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng tịch tịnh của thể gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng tịch tịnh của thể gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tỷ giới là tướng tịch tịnh của thể gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiệt giới là tướng tịch tịnh của thể gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng tịch tịnh của thể gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng tịch tịnh của thể gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng tịch tịnh của thể gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng tịch tịnh của thể gian, hành, thức, danh sắc, lục xúc, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng tịch tịnh của thể gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng tịch tịnh của thể gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng tịch tịnh của thể gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng tịch tịnh của thể gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khổ là tướng tịch tịnh

của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng tịch tịnh của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng tịch tịnh của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biên xứ là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng tịch tịnh của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng tịch tịnh của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng tịch tịnh của thế gian, sáu phép thần thông là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lực Phật là tướng tịch tịnh của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là tướng tịch tịnh của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng tịch tịnh của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng tịch tịnh của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng tịch tịnh của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng tịch tịnh của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng rốt ráo không của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là

tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xúc là tướng rớt ráo không của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xúc là tướng rớt ráo không của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng rớt ráo không của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng rớt ráo không của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tỷ giới là tướng rớt ráo không của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiệt giới là tướng rớt ráo không của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng rớt ráo không của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng rớt ráo không của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng rớt ráo không của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng rớt ráo không của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng rớt ráo không của thế gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng rớt ráo không của thế gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rớt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng rớt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng rớt ráo không của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư

vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khổ là tướng rốt ráo không của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng rốt ráo không của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng rốt ráo không của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng rốt ráo không của thế gian, sáu phép thần thông là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lực Phật là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là tướng rốt ráo không của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng rốt ráo không của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng rốt ráo không của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng rốt ráo không của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng rốt ráo không của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật là gì?

Này Thiện Hiện! Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ sắc là tướng của pháp không không tánh của thế gian, thọ, tưởng, hành, thức là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn xứ là tướng của pháp không không tánh của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ sắc xứ là tướng của pháp không không tánh của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhãn giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ nhĩ giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tỷ giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thiệt giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ thân giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ ý giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ địa giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ vô minh là tướng của pháp không không tánh của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là tướng của pháp không không tánh của thế gian

cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bố thí Ba-la-mật-đa là tướng của pháp không không tánh của thế gian, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không nội là tướng của pháp không không tánh của thế gian, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ chơn như là tướng của pháp không không tánh của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ Thánh đế khổ là tướng của pháp không không tánh của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn tịnh lự là tướng của pháp không không tánh của thế gian, bốn vô lượng, bốn định vô sắc là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tám giải thoát là tướng của pháp không không tánh của thế gian, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ bốn niệm trụ là tướng của pháp không không tánh của thế gian, bốn chánh đoạn, bốn thân tức, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp môn giải thoát không là tướng của pháp không không tánh của thế gian, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười địa Bồ-tát là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ năm loại mắt là tướng của pháp không không tánh của thế gian, sáu phép thần thông là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ mười lục Phật là tướng của pháp không không tánh của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ pháp không quên mất là

tướng của pháp không không tánh của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ trí nhất thiết là tướng của pháp không không tánh của thế gian, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng của pháp không không tánh của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả Dự-lưu là tướng của pháp không không tánh của thế gian, quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị Độc-giác là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ tất cả hạnh đại Bồ-tát là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật; có khả năng chỉ rõ quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng của pháp không không tánh của thế gian cho chư Phật.

Này Thiện Hiện! Do ý nghĩa như thế, Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Quyển Thứ 307
HEÁT